

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiæ, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1657

Decretvm XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

EPISCOPI FRANCISCI

suis locis, Illusterrimus decantato prius per Diaconum & Subdiaconum Missæ versiculo, Emitte Spiritum, subiunxit Collectam de Spiritu sancto, Deus, qui corda fidelium.

Facta allocutio ad Clerum ab Illusterrimo, ut heri: Venerabiles & dilectissimi fratres.

Itecum, & tertiajam vice, post hæc habitus est sermo ab Illusterrimo, ad horæ unius spatium & ultra.

Post sermonem, Secretarius Synodi petiit ab Illusterrimo genuflexus, an placeat legi hujus sacre Synodi Statuta, neendum prelecta. Annente ad hoc Illusterrimo, ascendit suggestum, & incepit a Decreto XXVIII, continuans usque ad finem.

DECRETUM XXIX.

Quod ipsum etiam Archidiaconos Notarios monitos volumus: qui, cum oculi Episcopi vocentur & esse debeant, meritò carere debent, ne albugo in oculo sit vel macula. quare visitationibus insistant diligenter; non tamen ad emunctionem, sed ad compunctionem & emendationem; unde non solum pecuniarii pœnis, quas tamen in proprios usus convertere vix possunt, sed canonicis etiam, quibus aliqui magis terrentur, & corriguntur facilius, utantur. Et, cum, juxta illorum commissionem, graviora ad Nos deferre debeant, inter quæ sunt dispensations in gradibus prohibitis & proclamacionibus matrimonialibus, signum est, ipsos potestatem de illis non habere, nec sine conscientia laesione ac nullitate procedere posse. At multi abusus & conscientiarum gravamina accrescent, cum tales constituant Commissarios suos, ut vocant, qui aut ipsi in cœno iniquitatis verlati sunt, aut suspecti, aut qui plus pecuniam quam correctionem amant. Vnde, ut honori suo Archidiaconis provisum sit simulque officio, nolumus, ut illi Commisarii tales adhibeantur, nisi qui bona famæ, vitaque inculpatæ, ac moribus integris, & zelosi sint, ob annexam etiam jurisdictionem sufficientis doctrinæ, à quibus & Ecclesiastici & populus illorum districtuum magis ædificari possint, quam hac tenus; alias enim neutiquam admitemus.

Curandum etiam, ut ipsi Archidiaconi personaliter visitationes parvo sumptu, & minimo gravamine subditorum, peragant, solo victu & procuratione Canonica & frugali contenti; ne ipsorum Commissarii, potitando & aliis scandalis, offendant, aut sua tantum querant; quæ omnia in animam ipsius Archidiaconi redundant.

DECRETUM XXX.

Similiter Decanos rurales, ipsorumque adjunctos Camerarios, in Domino hortamur, ut sua officia sedulo, bonoque exemplo ac dexteritate, ita exequantur, ut & Nobis &

GUILIELMI QVINTA. 309

Deo rationem reddere possint, ad gloriam Dei, proximi salutem, & suam coronam, ac præsertim præmium æternum.

DECRETUM XXXI.

P Arochorum officium, sat multumque, & Canones & Statuta Synodalia complectuntur. Et quoniam omnes ac singuli, cum ad Parochias admittuntur, juramentum præstare Nobis debeant; hinc modo illud à præsentibus, qui omnes simul jam ad Pastoratus promoti estis, vel qui ante hac non præstitistis, juste exigimus. Hoc tamen monitum volumus, ut, quoniam unicuique mandatum est de proximo suo, ita in omnibus spiritum directionis observent, ne haud necessariis invectivis hostes Ecclesiae prosequantur, sed solidis rationibus discreterè, & Clericalis vitæ & morum integritate, confundant; animas vero Catholicas, vicinis in Parochiis sub hæreticis degentes, Christiana charitate adjuvent, & non secus ac proprias foveant, ad suas Ecclesiæ invitent, iis Sacraenta libere, etiam in domibus ipsorum, administrent; nec non, demortuos, ad Ecclesiasticam sepulturam Parochiæ admittant & deducant; nomina etiam communicantium singulis annis post Pascha designent, ac animarum suarum rationem Nobis vel Vicario Nostro in scriptis reddant. Habeant etiam libros tres, Baptismi, Matrimoniorum, & Defunctorum; quibus nomina fidelium diligenter inscribant; prout antehac constituimus.

DECRETUM XXXII.

D Enuo monemus, ut, quicunque testamentum condunt, aliquid pro erectione Seminarii Nostri Clericorum legent; aut executores eorundem de hæreditate aliquid contribuere teneantur. Et, si quæ testamenta antehac condita sint, quorum executio hactenus, secundum Statuta Synodi majoris, & recepta jura Canonica, nondum facta fuit; mandamus omnibus & singulis hujusmodi executeribus, ut intra trimetrum, Nobis vel Officiali Nostro debitam rationem reddant; ne defunctorum anime, vel pii legatarii defraudentur, & executores ipsi se gravibus peccatis & restitutonibus obstringant. De quo etiam apud Nos doceri volumus; ut executionem, etiam brachio sæculari, promovere possimus.

DECRETUM XXXIII.

S I unquam vigilandum fuit, ac laborandum de rebus Ecclesiae ac bonis ejusdem conservandis, nunc post tot belli motus ac vicissitudinem rerum opus illo erit. Vnde, quæ de hac materia statuta sunt, iterum innovamus. Specialiter autem denuo, sub poena nullitatis, omnes

omnes obligationes , alienationes , locationes
in longum tempus , seu ultra quadriennium ,
prohibemus ; & aliter antea factas alienatio-
nes quascunque irritamus .

DECRETVM XXXIV.

VT etiam , quæ de Provisoribus templo-
rum , immunitate Ecclesiastica , & archi-
vio Episcopali , decreta fuerunt , denuo man-
damus ac volumus ; hoc tantum addentes , ut
ad archivum nostrum Episcopale , præter redi-
tus , etiam authenticæ copiæ fundationum
omnium beneficiorum transmittantur .

DECRETVM XXXV.

Quoniam verò inter cætera , quæ ad mo-
res & vita Ecclesiastica honestatem
pertinent , non postremum est , quod certo ha-
bitu distincti , & à sæcularibus negotiis abstra-
cti , sobrie , pie , ac jufte vivant Clerici ; ob abu-
fus hac in parte à Nobis observatos , serio in-
culcamus & monemus , ac sub censuris Ec-
clesiasticis , aliisque poenis arbitrariis , præci-
pimus ac mandamus , ut omnes Clerici & Sa-
cerdotes Dicecesis Nostræ , in Ecclesia qui-
dem , non alia , quam ueste talari , utantur ,
foris autem ut minimum ultra genua aut ad
furis defluentem tunicam , pallium verò ob-
longum ad talos gestent , idque præcipue in
Civitate , nisi peregrinatione excusatentur .

Sæcularia verò negotia ita devitent , ut si-
ne expressâ Nostrâ licentiâ némo Tabellio-
nis , Procuratoris , aut Advocati , nedum Me-
dici officium , (nisi pro Ecclesia sua , aut mi-
serabilibus personis , & quidem cum Nostra
aut Vicarii Nostrî licentia ,) exerceat . qui
fecerit , loco moveatur .

Popinas frequentare , aut in privatis etiam
ac pervisi domibus , potui vini , cerevisie aut
tabaci indulgere , tam est à statu Ecclesiastico-
rum alienum , quām ipsis , utique in sortem
Dei vocatis , magis convenit , sobriè ac jufte
vivere . Vnde , sicut sacri Canones hujusmodi
helluones , & tabernas frequentantes , excepto
casu necessitatis , gravissimis poenis mul-
ctant ; ita sciant , quod , deprehensi , non eva-
furi sint .

Monemus insuper singulariter , ut , quantu-
m fieri potest , convivia publica , præfertim
nuptialia , baptismalia & similia declinet ;
aut , si aliquando in conviviis propinquorum
ipsis comparendum sit , memores fint honestati
& conditionis suæ , ne vitæ dissolutoris
indicia præbeant , aut potui , saltui , aliisque
Clerum non decentibus , indulgeant ; idque
sub poenis , arbitrio Nostro imponendis .

Hortamur potius omnes in Domino , etiam
eos qui ex fundatione non tam strictè fortè ad
Chorum obligantur , ut , vocationis & Sta-

tus sui memores , tanquam mediatores inter
Deum & homines constituti , stipendiis Ec-
clesiæ vivant , divinis officiis diligenter inter-
fint , per sé ipsos sua officia exerceant , & offi-
cium Angelicum pfallendi in domo Domi-
ni , juxta primum Ecclesiæ fervorem & funda-
tiones , indefinenter exerceant , conjunctisque
animis & vocibus , tractim & devote , horas
Canonicas exsolvant , ac pro suis & populi
peccatis ac Ecclesiæ Osnabrugensis incolumi-
tate deprecantur . Si vero in Choro non fue-
rint , privatim suas Horas diligenter recient
quotidie , nec unquam omittant ; scientes , fe-
peccare mortaliter toties , quoties easdem
omittunt , & ad restitutionem fructuum Ec-
clesiasticorum teneri .

DECRETVM XXXVI.

ECclesiarum Custodes officio etiam suo
non désint ; tempestive suis temporibus
in Ecclesiis compareant ; munditiem earum
observent ; quæ ad cultum divinum requisita
sunt , quantum ad eos spectat , diligenter pro-
curent ; nunquam sub divinis , Sacrificio Mi-
fæ , aut alias Parocho suo , divina peragenti ,
sine superpellico aut habitu decenti assitant ,
Ecclesiæ suis infervant .

DECRETVM XXXVII.

CVm maxime referat , ut pueritia , quæ se-
ges est omnium Rerum publicarum , in
timore Domini edoceatur ; Littoralium in
eo cura erit maxima , ut ipsi in primis inte-
græ inculpataque vitæ juventuti præluecant ,
eamque non in doctrina modo , sed etiam pie-
tate & orationibus , sedulo & diligenter in-
struant , ad Catechismum suos adducant , &
ut ea , quæ à Parochiis in lectione catechetica
proposita fuerunt , à singulis observentur &
inbibantur , procurent .

DECRETVM XXXVIII.

REgulares omnes in Domino hortamur
ac monemus , ut , secundum vocationem
suam , regulaisque SS. Patrum , digne ambu-
lent , alitique lucis exemplum præbeant ; de-
creta item summorum Pontificum , præfertim
Bullam Gregorii X V , quæ incipit , *Inscruta-
bili* , diligenter observent , benedictionem &
approbationem concionatorum suorum &
confessariorum petant , & sine illa nullum ex-
ponant ; & decretum Innocentii X , quod ap-
probationem in singulis Dicecibus neceſſariam ,
observent .

DECRETVM XXXIX.

Quoniam verò hæc mala tempora multis
calamitosis hominibus , etiam extraneis ,
ac